LANGS DE NOORDZEE

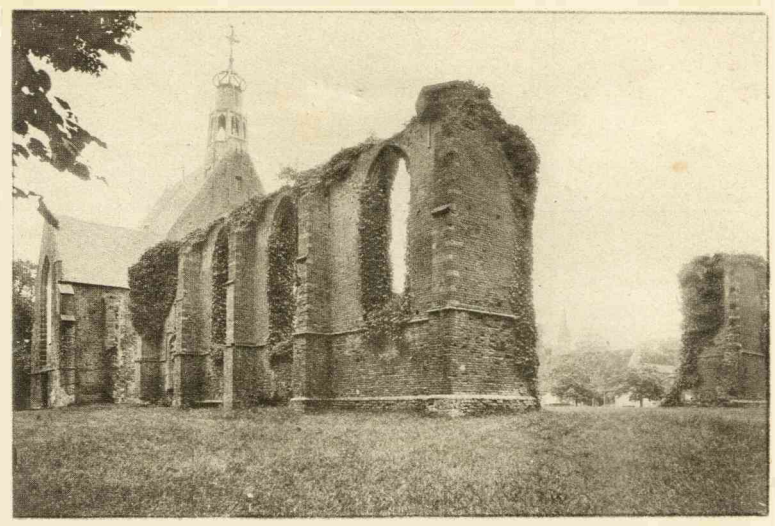
Bergen-aan-Zee

De Koepel te Bergen-aan-Zee.

Bergen-aan-Zee is geen dorp, het is een soort van kleine nederzetting van pensions en villa's, rondom één groot hôtel gegroepeerd, en een paar geestig gebouwde winkelpuitjes, doen dit alles bij een op een heele badplaats gelijken, maar het weinig drukke, het heelendal niet wereldsche is juist de groote bekoring van deze plek aan het Noordzeestrand. Een goed hôtel is er, mooie duinen zijn er, een mooi strand is er, badstoelen, badkoetsjes, en water . . . net zooveel als in Scheveningen of Zandvoort . . . Wat wil de ware strandliefhebber meer. Vraagteeken. Niets. Punt.

Het moederdorp der villa-kolonie is Bergen of, ter onderscheiding van die lieve plek-aan-zee, ook wel Bergen-Binnen genoemd. Dit Bergen is een dorp van wassende vermaardheid. In de laatste jaren vermeerderde het aantal daar des zomers verblijvende vreemdelingen voortdurend, en geen klein beetje. Ook vele kunstschilders hebben de laatste jaren bemerkt, dat er nog andere geschikte werken-woonplaatsen zijn dan het Gooi, en zijn te Bergen neergestreken. De boschrijke genoeglijke omgeving biedt zulk een overvloed van bijna pasklare natuurtafereelen, dat je ze om zoo te zeggen, slechts op het doek hoeft te verkleinen. De eerste de beste brekebeen zou hier naar palet en penseelen grijpen.

De ruïne van de Kerk te Bergen.

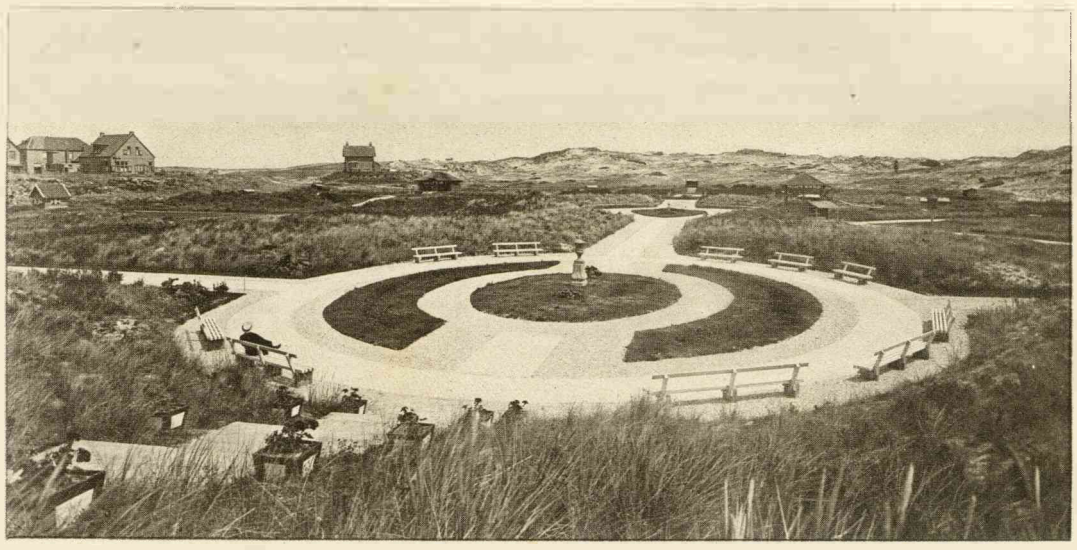
Bij mooi weer willen schrijf- en kiek-redacteuren van ons blad even goed als andere menschen van hun bezigheden wel eens wat uitblazen, eens zoo'n daagje, . . . en liefst doen ze dat aan zee, want waar elders voel je zóo aan den lijve de echt-zomersche dierbaarheden, die het lichaam en de ziel verjongen, dien kersverschen wind, met zooveel percent zilte verkwikking geladen, een door niets belemmerde zon, die 'm wat je noemt op zoo'n dag 'n handje geeft, en dien je er tot op het laatste puppertje toe in het water kan zien schijnen, zonder dat je er genoeg van krijgt. Verder spartel je er 'n uurtje in het aan- en afrollende water rond, je eet 'n stukje, en gaat eens lekker liggen stoven in het zand. . . .

Maar, vreemd genoeg, wij menschen gepokt en gemazeld in het kijken en kieken, wij kunnen niet als 'n ander genieten zonder meer; onze hoofden gaan er nu eenmaal naar, bij alles wat we zien, ondervinden, genieten, ook aan anderen te denken; wij kunnen er niet van buiten, ook voor onze evennaasten in het algemeen, en voor de lezers van „Panorama" in het bizonder, er wat van op te teekenen, er wat van te kieken, om onze vele vrienden-lezers ook te laten meegenieten. En voor we het zelf recht weten, heeft een van ons beiden zijn driepoot al neergezet en de camera erop geplant, terwijl de andere vluchtig met het potlood een paar notities maakt van iets dat hem bijzonder pakte . . . zóo gaat 'n mensch zijn hoofd naar werken staan, en worden ons beider vrije daagjes, hoe het loopt, loopt het, instinctmatig nog eigenlijk somsin dienst der „Panorama"-lezers doorgebracht, en dat zonder veel veel inspanning. Wij wenschen niets liever dan in foto en artikel te verhalen van al wat wij genoten.

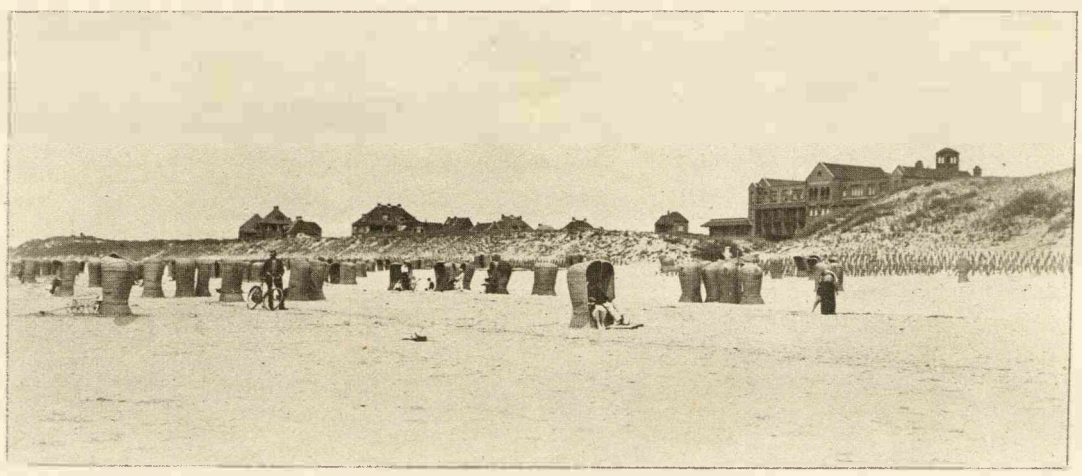
Het weer is wat ongelijk, hè? En geen beetje ook. Maar zonder u nu met alle geweld met den leelijken zomer te willen troosten, moeten we erkennen, dat ook de plotselinge zonnehemel het eènsklaps zegevierend mooiweer door zijn verrassendheid en ongewoonheid een genoeglijkheid heeft, waar het eind van weg is.

Op een morgen, dat het een grijze hoele boel was, zijn we erop uitgetrokken, want de lucht mocht er zoo grijs en zoo dood uitzien als ze wou, roering was erin, en als er roering is, is er hoop.

Hier en daar gleden lichter plekken door het vaste grijs; één opening, en de wind zorgt wel dat die hoe langer hoe grooter wordt. Hoopvol stapten we in den trein. Het doel van onzen tocht was het zeestrand te Bergen.

Het Darnassia-Park te Bergen-aan-Zee.

Gezicht op het strand te Bergen-aan-Zee.

Te Alkmaar scheepten we ons in den gereedstaanden stoomtram in, en reden er voor het eerst van ons leven mee naar Bergen. De tram zelve deed het echter allesbehalve voor het eerst, die begon, zoo vernamen wij, op 21 Juli 1905 ermee, dus die zal dat uitstapje in die elf jaar al wat keertjes gemaakt hebben. Een aardige tocht door een keurig landschap, dat er zoo . . . proper en ordelijk en frisch uitzag, dat het 'n lieve lust was om ernaar te kijken onderweg.

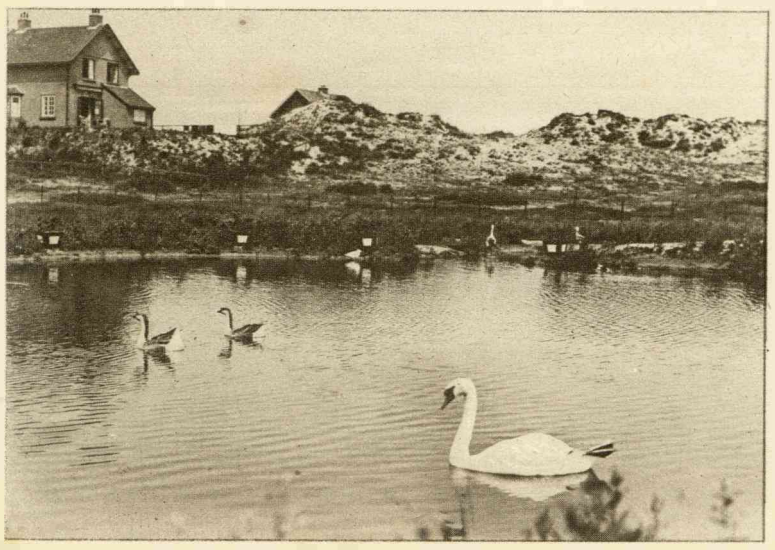
Te Bergen-Binnen stapten we uit, niet zoozeer uit beleefdheid om plaats te maken voor de dichte menigte witgeschoeide en -gekouste, zomersch-gekleede en blootshoofdsche dames, die instapten, als wel om, te voet gaand, ons beter van de schoonheden van den weg naar Zee rekenschap te geven.

We kuierden, na de tramlijn te hebben overstoken, den mooien boomrijken weg op, dien ge op een onzer foto's aanschouwen kunt, en kwamen al spoedig langs den vermaarden bouwval van de kerk. Het is een indrukwekkend schouwspel, deze ruïne. Vermoedelijk is de kerk omtrent het eind der 14e eeuw gebouwd. Men kan aan de schilderachtige, romantisch begroeide brokstukken nog heel goed zien hoe deze kerk er oorspronkelijk moet hebben uitgezien; een deel ervan werd als kapel herbouwd. De kerk zelve werd in den jare 1574, naar men meent op last van Sonoy verwoest. Trouwens niet slechts de kerk, maar ook het heele dorp, de kasteelen inbegrepen.

Bergen heeft, als vrijwel alle oude Nederlandsche plaatsen, aardig wat van de alomtegenwoordige kwaadaardige Noormannen te lijden gehad. Die kerels zaten nu letterlijk overal, en schijnen zich verplicht gevoeld te hebben, overal den boel te vernielen. Later waren het weer de Spanjaarden en Nederlandsche benden, brand, plundering, de Franschen, de runderpest, hongersnood, Russen en Engelschen, die het als 't ware van de Noormannen hadden overgenomen; in het kort de bewoners van Bergen waren menigmaal slecht af en de huidige voorspoed van de plaats kan ons daarom des te meer verheugen. Wij voor ons kunnen best de zon in het water zien schijnen, en wij zagen dat dien middag dan ook al vrij spoedig, na een wandeling langs den sparrenlaan en duinen den hooggelegen duinzoom nabij het strand beklimmend.

Het weer was nu voortreffelijk, niet te warm, niet te koud, net goed van zoutte", zooals men wel zegt; we passagierden wat langs het mooie breede strand, en lieten ons zachtkens braden; het aantal wandelaars, baders, was net pleizierig, niet te druk, niet te stil; de badstoelen waren vervuld van keuvelende paartjes, gehuwde en ongehuwde; de eerst genoemden ventileerden hun telgen, die als uitgelaten jonge-honden over het strand ravotten, of de bloote beentjes door de lekkere zee bespoelen lieten; jonggezellen zaten doelloos in zee te turen, kinderjuffrouwen hoedden met vriendelijke energie kleine kudden kleuters; ouderen van dagen kuierden in groepen of bij paartjes voorzichtig langszij het water, en profiteerden op z'n elf-en-dertigst van de heerlijke zeelucht en het leutige strandbedrijf.

Vlaggetjes wapperden pleizierig, fleurige vliegers stonden hoog en droog in de lucht, bonte parasolletjes spreidden over het gele zand hun gezellige kleurplekjes, net genoeg om niet te druk te zijn en om juist de levendige ge-

Het vijvertje in het Darnassia-Park

De weg van Bergen-Binnen naar Bergen-aan-Zee. (foto's Steenbergh).